

E-zine ÚPV SR – 9. 10. 2014 – číslo 10

E-mailový časopis Úradu priemyselného vlastníctva Slovenskej republiky

ISSN 1337-5504

Rôznych receptov na úspech je neúrekom, no nás zaujal ten¹, ktorý súvisí aj s vynálezaním.

Dôležité je vedieť čo najviac o technológiách, a keďže sa stále menia a napredujú, zmeny prinášajú aj nové možnosti. Vždy sa pýtajte, ako by ste mohli vyriešiť situáciu, ktorá aktuálne žiadne riešenie nemá. Údajne až 99,99 % vecí v biznise sa rieši „štandardným“ spôsobom, málokto sa snaží nájsť nejaký nový spôsob. Úspešní ľudia však hľadajú nové spôsoby. Objavte čaro jednoduchosti. Väčšinou sa tí, čo niečo vymýšľajú, zabudnú sami seba opýtať, či to, čo práve vymysleli, urobí niekoho životom lepším alebo jednoduchším.

Recept, ktorý spomíname, pozostáva ešte z ďalších troch odporúčaní: vedieť, ako predáť produkt, vžiť sa do kože svojich zákazníkov a byť milý k ľuďom, s ktorými rokujete.

Mohli by sme ešte dodať, že dobrý vynálezca musí mať tiež fantáziu, predvídavosť, vytrvalosť, musí byť usilovný a musí mať neraz aj odvahu bojovať s prežitými myšlienkami. To nové sa nerodí ľahko...

Viaceri dobrí a úspešní vynálezcovia sa 2. októbra stretli v Banskej Bystrici, aby si prevzali Cenu Jána Bahýľa a tiež čestné uznanie predsedu Úradu priemyselného vlastníctva SR, ale o tom už bližšie v rubrike Správy z ÚPV SR.

Foto: www.jiunlimited.com

SPRÁVY Z ÚPV SR

Cena Jána Bahýľa 2014

7. ročník súťaže o Cenu Jána Bahýľa za mimoriadne hodnotné priemyselno-právne chránené slovenské riešenie vyvrcholil podvečer 2. októbra. Slávnostný akt udeľovania ocenení sa konal v Cikkerovej sieni historickej radnice Banskej Bystrice. Zúčastnila sa na ňom podpredsedníčka Národnej rady Slovenskej republiky Jana Laššáková, vedúci Kancelá-

rie prezidenta SR v Banskej Bystrici Stanislav Líška, primátor Banskej Bystrice Peter Gogola, starostka Zvolenskej Slatiny Mária Klimentová i ďalší hostia.

Už v auguste 2012, keď sa primátor **Peter Gogola** stretol na pôde Mestského úradu v Banskej Bystrici s novým vrcholovým manažmentom Úradu priemyselného vlastníctva SR, hovorili spolu o oživení spolupráce oboch inštitúcií pri organizovaní aktivít podporujúcich zvyšovanie povedomia verejnosti o duševnom vlastníctve a zhodli sa aj v tom, že osobitnú pozornosť je potrebné venovať najmladšej generácii. Pilotný projekt vzdelávania žiakov banskobystrických základných

škôl v oblasti duševného vlastníctva, ktorý ÚPV SR začal realizovať koncom októbra 2012, sa u P. Gogolu stretol s veľkým porozumením a podporou. A 2. októbra tohto roku pomohol ÚPV SR s poskytnutím priestorov.

Slávnostný príhovor predniesol predseda ÚPV SR **Luboš Knoth**. Okrem iného povedal: – *Je pre mňa potešením a zároveň veľkou ctou oceniť dnes večer slovenských vynálezcov v rámci siedmeho ročníka Ceny Jána Bahýľa. Vedenie Úradu priemyselného vlastníctva SR sa tento rok rozhodlo zorganizovať toto výnimočné podujatie aj napriek všeobecne nepriaznivej finančnej situácii vo verejnej sfére a špecificky, žiaľ, vo finančne najkritičnejšom roku našej inštitúcie. Verím však, že práve naša srdečnosť a povestné ľudské teplo prevýšia skromnejšie podmienky organizovania tohto podujatia.*

¹ <http://hnporadna.hnonline.sk/clanky-168/hladate-recept-na-uspech-tychto-sest-veci-by-ste-mali-vediet-627563>

Dovoľte mi, aby som sa poďakoval priateľovi mesta Banská Bystrica Petrovi Gogolovi za podporu a poskytnutie jedinečných priestorov historickej radnice, ktoré umocnia oslavu inovatívnosti a umu našich tvorcov.

Predchádzajúci šiesty ročník Ceny Jána Bahýľa sa konal v roku 2010 tiež v jednej z dominant Banskej Bystrice, v neďalekom historickom Barbakane. Priznávam, už sa nám nedarí dodržiavať dvojročný cyklus medzi jednotlivými ročníkmi ceny ako v minulosti (cena začala písať históriu v roku 1999), ale na druhej strane musím povedať, že spomínaná skutočnosť sa neprejavila na reprezentatívnosti a kvalite v tomto roku hodnotených technických a dizajnerských riešení. Práve naopak! Tento ročník Ceny Jána Bahýľa patrí v tomto smere medzi najlepšie, dostali sme aj rekordný počet návrhov na cenu.

Zatiaľ čo v roku 2010 hodnotiacia komisia súťaže o Cenu Jána Bahýľa posudzovala len 7 návrhov, v tohtoročnom siedmom ročníku to bolo až 28 návrhov, čo je rapidný skok vpred. V kategórii stredné a veľké podniky s 50 a viac zamestnancami hodnotila komisia 10 návrhov, v kategórii individuálni prihlasovatelia, malé podniky a mikropodniky do 49 zamestnancov až 12 návrhov a v kategórii vysoké školy a výskumné centrá 6 návrhov.

Dovoľte mi vyjadriť nádej, že tento pozitívny trend je súčasťou celkového zlepšovania situácie v oblasti podpory a ochrany výsledkov inovačných aktivít na Slovensku. Tento rok už priebežne evidujeme výrazný nárast počtu medzinárodných prihlášok podaných slovenskými prihlasovateľmi podľa Zmluvy o patentovej spolupráci. Uvedomujúc si nezastupiteľný význam medzinárodnej patentovej ochrany Úrad priemyselného vlastníctva SR spolu s partnerskými úradmi v rámci krajín Vyšehradskej skupiny intenzívne pracuje na zriadení nového medzinárod-

ného patentového inštitútu, ktorý by mal uľahčiť, priblížiť a zlacniť medzinárodnú patentovú ochranu aj pre našich prihlasovateľov. Verím, že keď sa o 2 roky opäť stretne pri odovzdávaní Ceny Jána Bahýľa 2016, budeme už môcť konštatovať, že sa táto naša strategická ambícia stala realitou.

Je nesporné, že vynálezcovia, inovačné podniky a akademické inštitúcie potrebujú pre svoju činnosť aj systematickú podporu a kvalitné služby zo strany štátu. Úrad priemyselného vlastníctva SR je pripravený podieľať sa na plnení tejto neľahkej výzvy. Pripravujeme viacero novín pre našich klientov, ako napríklad nové elektronické služby a online registre, spolupracujeme s Ministerstvom hospodárstva SR, Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu SR a ďalšími rezortmi.

Ale vráťme sa k našim riešiteľom a vynálezcom, ktorí budú dnes ocenení, práve im patrí tento večer. Cena Jána Bahýľa, ale aj čestné uznanie predsedu Úradu priemyselného vlastníctva SR existujú preto, aby sme dôstojne oslávili ľudskú tvorivosť, vyzdvihli jej spoločenský význam, ocenili najlepších slovenských inovátorov a tiež motivovali a podporili ďalší rozvoj tvorivosti na Slovensku. Keď slávny americký spisovateľ John Steinbeck preberal v roku 1962 Nobelovu cenu za literatúru, v príhovore použil aj úryvok zo svojho románu Na východ od raja: ‚Náš druh je jediný kreatívny a má len jediný kreatívny nástroj – individuálnu myseľ a ducha človeka. Nikdy nič nebolo vytvorené dvoma ľuďmi. V skutočnosti neexistuje žiadna tvorivá spolupráca, či už v umení, hudbe, poézii, v matematike, alebo vo filozofii. Keď už raz zázrak tvorby uzrie svetlo sveta, skupina ho síce môže ďalej budovať a rozvíjať, ale skupina ešte nikdy nič nevynašla. Jedinečnosť tkvie v samotnej myslí človeka.‘

Je to skutočne tak... Aj keď dnes oceníme aj viacerých spolupôvodcov technických a dizajnerských riešení, naše uznanie a obdiv patrí každému jednému zvlášť.

Dovoľte mi vysloviť jedno želanie – Cena Jána Bahýľa 2014 nech je vyjadrením pocty individuálnej tvorivosti slovenských vynálezcov a dizajnérov,

nech predstavuje impulz pre ich ďalšiu prácu a pomôže im pri uplatňovaní ich tvorivých myšlienok, nech ich príklad priťiahne k inovatívnosti aj ostatných. Veď tvorba vynálezov a príťažlivých dizajnov, ruka v ruke s vhodne nastavenou priemyselnoprávnou ochranou, má potenciál generovať profit a konkurenčnú výhodu pre jednotlivcov a podniky. Ale nielen to, môže prispieť aj k postupnej profilácii slovenskej ekonomiky na sebedomú, inovačnú a znalostnú ekonomiku s perspektívnymi pracovnými miestami pre vzdelaných ľudí, s pridanou hodnotou vo výrobe a v obchode, čo bude znamenať lepší život nás všetkých.

6-členná hodnotiacia komisia, zložená zo zástupcov príslušných rezortov, Slovenskej technickej univerzity a ÚPV SR, posudzovala, ako už bolo spomínané, **28 technických a dizajnerských riešení**, návrhov na Cenu Jána Bahýľa.

V zmysle štatútu ceny konečné slovo v súvislosti s udelením či neudelením ceny alebo čestného uznania má predseda ÚPV SR. Môže i nemusí rešpektovať odporúčanie hodnotiacej komisie. Môže tiež v jednej kategórii udeliť i viac hlavných cien, prípadne cenu neudelí, ale celkovo v rámci súťaže počet hlavných cien nesmie prekročiť tri.

Predseda ÚPV SR **Ľ. Knoth** súhlasil s odporúčaním hodnotiacej komisie.

Cena Jána Bahýľa pozostáva z medaily s portrétom slovenského konštruktéra a vynálezcu vrtuľníka, diplomu a finančnej odmeny 1 000 €.

Prehľad ocenených:

Stredné a veľké podniky s 50 a viac zamestnancami

Cena nebola udelená.

Čestné uznanie predsedu ÚPV SR

Majiteľ: **EVPÚ, a. s., Nová Dubnica**
Pôvodca: **Ing. Ondrej Marček**, Omšenie
Dizajn SK 27492 – Manipulátor MSO 02

ganickej suroviny alebo surovinovej zmesi a lis na pelety

Majitelia: **doc. Ing. Vladimír Štollmann, CSc., PhD.**, Zvolenská Slatina; **Ing. Peter Šmál**, Mošovce; **Ing. Štefan Ilčík**, Banská Bystrica; **doc. Ing. Jozef Suchomel, CSc.**, Zvolen

Pôvodcovia: **doc. Ing. Vladimír Štollmann, CSc., PhD.**; **Ing. Peter Šmál**; **Ing. Štefan Ilčík**; **doc. Ing. Jozef Suchomel, CSc.**

Patent SK 288 179 – Rekuperačné lanové zariadenie s palivovými článkami

Individuálni prihlasovatelia, malé podniky a mikropodniky do 49 zamestnancov

Cena Jána Bahýľa

Majiteľ: **Ing. arch. Štefan Tkáč**, Košice
Pôvodca: **Ing. arch. Štefan Tkáč**, Košice
Úžitkový vzor SK 6418 – Viacúčelová turbína na plyn a vodné toky s malým prietokom a veľkým spádom

Majiteľ: **Bc. Stanislav Sabo**, Martin
Pôvodca: **Bc. Stanislav Sabo**, Martin
Dizajn SK 27869 – Skladacia ohrievacia kanvica
Úžitkový vzor SK 6657 – Nádoba na ohrev tekutín

Čestné uznanie predsedu ÚPV SR

Majitelia: **prof. Ing. Ľubomír Šooš, PhD.**, Bratislava; **Ing. Martin Grman**, Jacovce
Pôvodcovia: **prof. Ing. Ľubomír Šooš, PhD.**; **Ing. Martin Grman**
Patent SK 286877 – Spôsob lisovania peliet zo sypkej organickej a/alebo anor-

Vysoké školy a výskumné centrá

Cena Jána Bahýľa

Majiteľ: **Fyzikálny ústav SAV**, Bratislava
Pôvodcovia: **Ing. Pavol Baláž, CSc.**, Bratislava; **doc. Ing. Ján Bydžovský, CSc.**, Bratislava; **Ing. Luděk Kraus, CSc.**, Praha; **Dr. Massimo Pasquale**, Turíno; **Ing. Peter Švec, DrSc.**, Bratislava
Patent SK 286132 – Snímač pomerných pretvorení

Čestné uznanie predsedu ÚPV SR

Majiteľ: **Žilinská univerzita v Žiline, Strojnícka fakulta, Katedra energetickej techniky**

Pôvodcovia: **Ing. Stanislav Gavlas, PhD.**, Kysucké Nové Mesto; **prof. Ing. Jozef Jandačka, PhD.**, Kotešová; **prof. RNDr. Milan Malcho, PhD.**, Rosina

Úžitkový vzor SK 6514 – Zariadenie pre kozubovú alebo komínovú vložku na ohrev vody so samo-regulovateľnou teplotou vody

(Podrobnejšie informácie z vyvrcholenia 7. ročníka Ceny Jána Bahýľa vám prinesieme v decembrovom vydaní časopisu Duševné vlastníctvo.)

Foto: archív ÚPV SR

Ochrana priemyselného vlastníctva X

ÚPV SR bol po roku opäť spoluorganizátorom seminára Slovenskej komory patentových zástupcov o ochrane priemyselného vlastníctva. Seminár sa uskutočnil **6. – 8. októbra tradične v Novom Smokovci** a bol určený predovšetkým patentovým zástupcom a ich asistentom, advokátom, konceptantom a pracovní-

kom pôsobiacim v oblasti priemyselného vlastníctva. Prostredníctvom vybraných tém mali možnosť prehliť si poznatky v danej oblasti, bol im poskytnutý priestor na odbornú diskusiu s prednášajúcimi a mali si čo povedať – vymeniť si skúsenosti aj samotní účastníci seminára v role poslucháčov.

Prednášky zástupcov ÚPV SR boli venované napríklad Konvergentnému

programu Úradu pre harmonizáciu vnútorného trhu v kontexte Európskej siete ochranných známk a dizajnov, konkrétne relatívnych dôvodov pravdepodobnosti zámery označení v prípade, že sa zhodujú v prvkoch s nízkou alebo žiadnou rozlišovacou pôsobnosťou (M. Uhríková) a tiež spoločného postupu úradov priemyselného vlastníctva v súvislosti s rozsahom ochrany čiernobielych označení (M. Mitura).

Prítomných zaujali aj prednášky týkajúce sa praxe ÚPV SR v súvislosti s uplatnením ustanovenia § 7 písm. b) zákona o ochranných známkach o dobrom mene staršej ochrannej známky (I. Lutringová) a uplatnením zákonného ustanovenia § 5 písm. l) o prihláške ochrannej známky nepodanej v dobrej viere (J. Boháľová).

Odzneli tiež informácie o praxi ÚPV SR v konaní o žiadostiach o dodatkové ochranné osvedčenia (V. Miháľová), o národnom projekte Elektronické služby ÚPV SR či o nových webregistroch úradu (R. Marčok).

P. Kardoš z Ekonomickej univerzity v Bratislave hovoril o licenčných poplatkoch a ich využití pri ohodnotení nehmotného majetku.

Zázrivské vojky

Európska komisia zverejnila v Úradnom vestníku EÚ zápis ďalšieho chráneného zemepisného označenia zo Slovenska **Zázrivské vojky** do Registra chránených označení pôvodu a chránených zemepisných označení. Toto chránené zemepisné označenie bolo zapísané vykonávacím nariadením Komisie (EÚ) č. 963/2014 z 29. augusta 2014 a účinnosť nadobudne 2. októbra 2014.

Oravská obec Zázrivá je známa tradíciou výroby syrových výrobkov, medzi ktoré patria aj syrové nite – vojky alebo i korbáčiky. Sú zachované dobové informácie, z ktorých vyplýva, že obyvatelia tejto dedinky sa v rámci domácej produkcie zaoberali výrobou syra už od polovice 18. storočia. Zázrivské vojky sa vyrábajú tradičným takmer výlučne ručným spôsobom – parením hrudkového syra v horúcej vode a jeho vyťahovaním do tvaru nití – vojok. Vyťahovať nite je možné aj pomocou dvoch valcov s drážkami, do ktorých sa syr vloží po ručnom vypracovaní pareniny. Ručné spracovanie pareného cesta dodáva syrovým vojkám ojedinelú vláknitú štruktúru, ktorá robí tento výrobok špecifickým.

Výrobcovia zo Zázrivej (žiadosť o registráciu predmetného označenia podala v ÚPV SR v roku 2012 Združenie zázrivských korbáčikárov) môžu odteraz na obaloch svojich výrobkov – údených i neúdených Zázrivských vojkách – používať slovné označenie, že ide o chránené zemepisné označenie, prípadne skratku CHZO spolu so symbolom Európskej únie.

Zo Slovenska sú v Bruseli registrované aj tieto chránené zemepisné označenia: Skalický trdelník, Slovenská parenica, Slovenská bryndza, Slovenský oštiepok, Oravský korbáčik a Tekovský salámový syr. Ako chránené označenie pôvodu je v európskom registri zapísaný názov Paprika Žitava/Žitavská paprika.

V zmysle platnej legislatívy a vymedzených kompetencií Úrad priemyselného vlastníctva SR skúma všetky formálne náležitosti predmetnej žiadosti a Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR posudzuje po odbornej stránke postupy výroby a kvalitatívne vlastnosti potraviny. Súčasťou konania na národnej úrovni je i prípadné námietkové konanie. V prípade, že žiadosť vyhovuje všetkým podmienkam stanoveným príslušnou legislatívou, ÚPV SR ju postúpi na ďalšie konanie do Bruselu.

V štádiu konania pred Európskou komisiou sú v súčasnosti dve slovenské žiadosti o zápis CHZO: Levickýslada Klenovecký syrec. Žiadosť o ochranu názvu Klenovecký syrec podal v roku 2010 Cech bryndziarov, spracovateľov mlieka, syrov a ovčieho mäsa (do Bruselu bola zaslaná v roku 2012) a v Úradnom vestníku EÚ bola zverejnená 15. augusta 2014.

Pri optimistickom vývoji možno očakávať, že Komisia zapíše Klenovecký syrec do svojho registra na sklonku roka 2014, prípadne začiatkom roka 2015.

Veda je dobrodružstvo

Ústredná téma tohtoročnej Európskej noci výskumníkov – festivalu vedy 2014, 26. septembra, bola Veda je dobrodružstvo. Podujatie, ktoré vzniklo na podnet Európskej komisie v roku 2005 a ktorého cieľom je priblížiť prácu vedcov a výskumných pracovníkov, predstaviť zaujímavé výsledky vedy aj atrak-

tívnym spôsobom, sa na Slovensku tohto roku konalo po ôsmykrát.

ÚPV SR sa dosiaľ zapojil do štyroch ročníkov podujatia. Tohto roku mal svoje expozície v Banskej Bystrici a v Košiciach. Zástupcovia úradu diskutovali s návštevníkmi o význame duševného vlastníctva a jeho ochrany, poskytli informačné materiály vydané úradom a pre tých mladších boli pripravené aj rôzne interaktívne hry a kvízy.

Foto: archív ÚPV SR

Vzdelávací program Duševné vlastníctvo

ÚPV SR otvoril 18. septembra 2014 vo svojom Inštitúte duševného vlastníctva ďalší ročník špecializovaného štúdia v 4-modulovom vzdelávacom programe Duševné vlastníctvo, ktorý Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR v máji tohto roku akreditovalo na ďalších 5 rokov.

V školskom roku 2014/15 bude prebiehať vzdelávanie v troch moduloch:

A – základy práva duševného vlastníctva a autorské právo

B – tvorivosť – jej manažovanie, marketing a ekonomika

C – informácie v oblasti duševného vlastníctva

(Modul **D** – právo priemyselného vlastníctva ÚPV SR opätovne otvorí v ďalšom školskom roku.)

V tomto ročníku štúdia je prihlásených 40 účastníkov.

ÚPV SR teší, že **záujem o vzdelávanie v oblasti duševného vlastníctva a jeho ochrany sa zvyšuje**, na štúdium sa hlásia zástupcovia štátnych a súkrom-

ných inštitúcií, patentových kancelárií, pracovníci vysokých škôl a výskumných ústavov.

Uvedený vzdelávací program ÚPV SR realizuje od roku 2002 a v odborných kruhoch vzhľadom na jeho obsah a lektorské obsadenie je považovaný za jedinečný, podobný vzdelávací program na Slovensku neexistuje. Prax v trhovom hospodárstve si vyžaduje nielen dobrých kreatívnych inovátorov, ale aj dobrú ochranu výsledkov tvorivej duševnej činnosti. A toto je jeden z hlavných dôvodov záujmu o vzdelávanie v Inštitúte duševného vlastníctva ÚPV SR.

Seminár určený zástupcom Finančného riaditeľstva SR

[Nový nástroj OHIM-u – databáza vymožitelnosti práv](#)

Z iniciatívy Úradu pre harmonizáciu vnútorného trhu (OHIM) sa **17. septembra uskutočnil v ÚPV SR seminár**, ktorého cieľom bolo bližšie predstaviť zástupcom Finančného riaditeľstva SR, sekcie daňovej a colnej, Európske stredisko pre sledovanie porušovania práv duševného vlastníctva (súčasť OHIM-u) a nový elektronický nástroj – databázu týkajúcu sa vymožitelnosti práv (EDB). OHIM ju vytvoril v rámci Kooperačného fondu a od júna 2013 slúži Európskemu stredisku pre sledovanie porušovania práv duševného vlastníctva.

Ako povedali Nicole Semjevská a Caroline Hetterschijtová z Európskeho strediska pre sledovanie porušovania práv duševného vlastníctva (EU Observatory), databáza je spoľahlivou platformou, ktorá umožňuje držiteľom práv poskytovať colným orgánom informácie o svojich produktoch, logistike a tiež príklady falšovaných tovarov z predchádzajúceho obdobia. Informácie sú automaticky preložené do všetkých úradných jazykov EÚ, čo umožňuje lepšie presadzovať aj cezhraničnú ochranu práv.

Ďalšou výhodou nástroja je skutočnosť, že môže byť použitý na vytvorenie formulára žiadosti o colné konanie, čo umožňuje orgánom v mene držiteľov práv konať v prípade napodobovaných tovarov. Keďže colné konanie môže byť zložité najmä pre malé a stredné podniky, EDB ponúka pomoc na ochranu širokej škále podnikov.

Zástupkyne EU Observatory na seminári v Banskej Bystrici tiež informovali, že od spustenia EDB v minulom roku mnohí držiteľia práv uložili do databázy svoje kľúčové informácie. Navyše, v máji tohto roku vďaka spolupráci medzi Generálnym riaditeľstvom Európskej komisie pre dane a colnú úniu (TAXUD) a OHIM-om bol EDB prepojený so zabezpečenou colnou sieťou. To znamená, že k EDB majú prístup predstavitelia všetkých colných úradov v EÚ.

Enforcement Database –

<https://www.tmdn.org/enforcementdb-ui-webapp/?lang=sk>

Na seminári konanom v rámci „EDB Roadshow“ (Slovensko je prvou krajinou v rámci Únie, kde sa uskutočnil takýto seminár) vystúpili aj experti ÚPV SR. Riaditeľka odboru známkov a dizajnov Zdena Hajnalová sa venovala problematike ochranných známkov, dizajnov a označení pôvodu výrobkov a vedúci oddelenia patentových informácií Martin Zeleňák prezentoval vyhľadávanie v databázach ochranných známkov a dizajnov.

Foto: archív ÚPV SR

SPRÁVY ZO SVETA

Výročné rokovanie členských štátov WIPO

Od 22. do 30. septembra sa v Ženeve konalo výročné zasadanie Valného zhromaždenia členských štátov Svetovej organizácie duševného vlastníctva (WIPO). Jeho cieľom bolo zhodnotiť činnosť organizácie od ostatného zasadania Valného zhromaždenia vrátane jednotlivých únií, výborov a vytýčiť úlohy do nasledujúceho obdobia.

Rokovanie oficiálne otvoril generálny riaditeľ WIPO **Francis Gurry**. Prisľúbil, že bude naďalej stavať na úspechoch dosiahnutých v priebehu ostatných šiestich rokov v hlavných programoch organizácie – globálne služby a tvorba politiky duševného vlastníctva, budovanie kapacít a technická infraštruktúra.

F. Gurry vo svojom prvom prejave od znovuzvolenia do funkcie (8. máj 2014) na ďalšie šesťročné obdobie a na prvom zasadaní Valného zhromaždenia konajúcim sa v novej konferenčnej sále WIPO vyzdvihol dobrú finančnú situáciu, ktorá prispieva k stabilnému rastu globálnych systémov duševného vlastníctva. Týka sa to najmä Zmluvy o patentovej spolupráci, Madridského systému (medzinárodného ochranné známky) a Haagskeho systému (medzinárodná ochrana priemyselných vzorov/dizajnov). Členstvo v príslušných úniách a využitie týchto systémov v ostatných rokoch podstatne vzrástli. F. Gurry ich označil za dobré príklady úspešnej medzinárodnej spolupráce.

– *Globálne systémy duševného vlastníctva sú jednou z základných priorít našej organizácie v nasledujúcich šiestich rokoch,* – povedal **F. Gurry** delegátom 187 členských štátov WIPO a zdôraznil, že tieto systémy zostanú funkčné, prístupné a budú sa orientovať na poskytovanie stále kvalitnejších služieb. Poznamenal, že správne poplatky zostali nezmenené napriek tomu, že sa pracovná vyťaženosť zamestnancov WIPO zvýšila.

Aj keď nemalou výzvou zostáva pokrok v normotvorných programoch, F. Gurry podčiarkol úspešné prijatie dvoch kľúčových dohôd o autorských právach – Pekinská zmluva o audiovizuálnych umeleckých výkonoch (2012) a Marakéšska zmluva o uľahčení prístupu k publikovaným dielam pre osoby nevidiace, zrakovo alebo inak zdravotne postihnuté (2013). Zdôraznil tiež potrebu urýchlenej ratifikácie uvedených zmlúv.

– *Vyzývam všetky členské štáty, aby tvrdú prácu, ktorá vyústila do úspešného uzatvorenia zmlúv, premenili na prístup, ktorým zmluvy nadobudnú účinnosť a ktorý potenciál zmlúv transformuje na zisky hercov a výhody pre osoby so zrakovým postihnutím, rovnako aj do multilaterálneho rámca, ktorým sa riadi duševné vlastníctvo.*

Generálny riaditeľ WIPO vyzval členské štáty, aby vyvinuli úsilie a dokončili ďalšie prebiehajúce rokovania, konkrétne navrhnutú Zmluvu o práve dizajnu, zmluvu o ochrane vysielacích organizácií a zmluvu o ochrane genetických zdrojov, tradičných vedomostí a kultúrnych prejavov.

Informoval tiež o úspechoch WIPO v ostatných šiestich rokoch pri vytváraní nových platforiem pre medzinárodnú spoluprácu. – *Sú veľmi efektívnymi prostriedkami na dosiahnutie celého radu spoločných cieľov a v určitých kontextoch môžu slúžiť tak na presadzovanie medzinárodnej spolupráce, ako aj pri uzatváraní zmlúv.*

Medzi dobrovoľné a la carte platformy patria globálne databázy WIPO, ďalej projekty uľahčujúce spoluprácu v poskytovaní služieb úradmi duševného vlastníctva; projektami verejného a súkromného sektora sú napríklad WIPO Re:Search (*cieľom je stimulovať ďalší výskum a vývoj nových lepších liečebných možností pre tých, ktorí trpia zanedbávanými tropickými chorobami, maláriou a tuberkulózou; pozn. red.*), Konzorcium dostupných kníh a IT systémy pre modernizáciu činnosti úradov duševného vlastníctva a agentúr pre autorské práva.

Tieto snahy sú v súlade s cieľmi rozvojovej agendy WIPO a sú dobrými príkladmi smerovania rozvoja programov celej organizácie.

F. Gurry ďalej uviedol, že všeobecná technická pomoc zo strany WIPO a programy budovania kapacít zostanú aj naďalej hlavnou prioritou. – *Úzko spolupracujeme s členskými štátmi v snahe dosiahnuť konkrétne výsledky v riešení ekonomických aspektov, najmä v rozvoji nových a menej rozvinutých krajinách.*

V závere F. Gurry poznamenal, že – *inovácie sa stali centrom ekonomiky a schopností spoločnosti reagovať na výzvy k riešeniu nových úloh. Zažívame najväčšiu revolúciu v oblasti výroby, distribúcie a využívania tvorivých a kultúrnych diel za ostatných 600 rokov. Duševné vlastníctvo je neoddeliteľnou súčasťou tohto vývoja. Dúfam, že v nasledujúcich šiestich rokoch bude organizácia schopná hrať dôležitú úlohu pri rozvoji politik, platforiem a spolupráce a bude patrične reagovať na rozsah problémov, ktoré vzniknú v súvislosti s centralizáciou inovácií a digitálnou revolúciou.*

95. výročie Patentového úradu v Prahe

Česko – V roku 1919 bol zriadený Patentový úrad pre celé územie Československa a súčasne ustanovený Patentový súd. Pri príležitosti tohto výročia Úrad priemyselného vlastníctva ČR v spolupráci so Svetovou organizáciou duševného vlastníctva, Európskym patentovým úradom (EPÚ) a Úradom pre harmonizáciu vnútorného trhu (OHIM) zorganizoval 9. septembra 2014 v pražskom hoteli Diplomat medzinárodnú konferenciu **Ochrana priemyselného vlastníctva v Európe**.

Konferencia bola zameraná na súčasné trendy ochrany priemyselného vlas-

Foto: T. Klinka

tníctva a stratégiu jej budúceho vývoja, ktorá otvára priestor na hľadanie nových riešení a prístupov.

Na konferencii sa zúčastnili najvyšší predstavitelia WIPO, EPÚ a OHIM-u **Francis Gurry**, **Benoît Battistelli** a **António Campinos**, predstavitelia národných patentových úradov i ďalších európskych inštitúcií pôsobiacich v oblasti ochrany priemyselného vlastníctva.

Záštitu nad podujatím prevzal prezident Českej republiky **Miloš Zeman**.

Konferenciu otvoril predseda Úradu priemyselného vlastníctva ČR **Josef Kratochvíl**. Po ňom s úvodnými príhovormi vystúpili podpredseda vlády ČR pre vedu, výskum a inovácie Pavel Bělobrádek, minister priemyslu a obchodu ČR Jan Mládek, podpredsedníčka technologickej agentúry ČR Rut Bízková a predseda Komory patentových zástupcov ČR František Kania.

Hlavnými témami konferencie boli:

- *Duševné vlastníctvo – multilaterálna agenda (Francis Gurry, WIPO)*
- *Najnovšie pokroky európskeho patentového systému (Benoît Battistelli, EPÚ)*
- *Známková ochrana v Európe (António Campinos, OHIM)*
- *Úloha patentových zástupcov v Európe (Antonius Tangena, prezident Inštitútu profesionálnych zástupcov pred EPÚ)*
- *Presadzovanie práv z priemyselného vlastníctva v Európe (Paul Maier, Európske stredisko pre sledovanie porušovania práv duševného vlastníctva)*
- *Centrum pre ďalšie vzdelávanie a prípravu sudcov v Európskej únii (Miklós Bendzsel, predseda Maďarského úradu duševného vlastníctva)*

V priestoroch hotela Diplomat sa zároveň konala prezentácia študentských inovácií.

Podujatie vyvrcholilo slávnostnou recepciou na Hradčanoch.

Súčasťou mníchovského Oktoberfestu sú aj patenty

V hlavnom meste Bavorska v Mníchove sa od **18. septembra do 5. októbra** konal **najväčší sviatok piva Oktoberfest**. Na jedinečnom podujatí sa zúčastnilo vyše 6 miliónov návštevníkov a predalo sa viac ako 6,7 miliónov litrov piva.

Väčšina návštevníkov si však neuvedomuje, že Oktoberfest alebo „Wiesn“, ako mu hovoria miestni, je tiež prehliadkou patentovaných technológií. Podľa databázy Európskeho patentového úradu sa najviac patentov (1 813) vzťahuje na pivné pípy. 285 patentov sa týka zariadení na grilovanie kurčiat a vyše 40 obrovských kolotočov (Ferris wheels).

Rastúci počet návštevníkov podujatia znamená tiež vyššie nároky na bezpečnosť obrovských kolotočov, o to viac, že spotreba piva je nemalá... Pre vlastníkov takýchto zariadení je to dostatočný dôvod investovať do vylepšenia technológií. Výsledok? **Mnohé riešenia si nájdu cestu do EPÚ prostredníctvom patentevej prihlášky.**

Zoberme si napríklad pivné pípy: vďaka nim personál v jednom stánku načapuje denne 60 až 70-tisíc litrov piva. Aby

bol jeho prietok efektívnejší, v mnohých pivných stánkoch začali v ostatných rokoch využívať patentované turbočapovanie.

Alebo si predstavte, že sedíte na horskej dráhe a budete si môcť vybrať, ktorým smerom sa budete pohybovať ďalej alebo akú hudbu chcete počúvať na zvýšenie svojho adrenalínu. Tieto futuristické scenáre sa čoskoro stanú realitou.

Dnes si už návštevníci môžu vyskúšať najvyššiu prenosnú vežu s voľným pádom na svete. Po 80-metrovom páde patentovaný brzdný systém s magnetickým vankúšom umožní hladko pristáť, „cestujúci“ sa bezpečne dostanú späť na zem.

Jeden z najstarších kolotočov na Oktoberfeste – „Krinoline“ tiež využíva významnú inováciu: už v roku 1938 majiteľ tejto atrakcie Michael Grossmann vedel, že potrebuje urobiť modernejší kolotoč ako ten, čo predtým fungoval na „ľudský“ pohon. Bol presvedčený, že je to jediný spôsob, ako na kolotoči uspokojiť rastúce nároky ľudí na komfort. Grossmann elektromechanický motor pre Krinoline, ktorý si neskôr dal patentovať, vyvíjal viacero rokov.

Pozrite si na internete niektoré najoriginálnejšie patentované technológie na Oktoberfeste – <http://www.epo.org/news-issues/technology/lifestyle/oktoberfest.html>.

Sledujúc video zistíte, ako je možné len za tri sekundy načapovať krigeľ piva, čo hovorí majiteľ Krinoline Theo Niederländer o najnovších trendoch v lunaparkoch a ktoré technológie zvyšujúce tep víťazia medzi návštevníkmi Oktoberfestu.

<http://www.epo.org/news-issues/news/2014/20140904.html>

Foto: www.flickr.com

² <http://www.upv.cz/cs/upv/zakladni-informace/historie.html>

MONITORING

Prehľad článkov týkajúcich sa duševného vlastníctva a ÚPV SR uverejnených v slovenských tlačenej a elektronických médiách v septembri 2014

Technológia zachraňuje životy

Takto to vidím ja

Záchranu ľudského života neprekoná žiadny iný skutok. Je to ten najušľachtilejší čin, aký môže človek vykonať. Lekári a celý zdravotnícky personál denne bojujú o naše zdravie a zdravie našich najbližších. Technologický vývoj, ktorý im pomôže v presnejšej a rýchlejšej diagnostike i liečbe, je preto vítaným krokom vpred. Niekedy rozhodujú sekundy. Nie je oblasť, ktorá by viac zasahovala náš všetkých a v ktorej pomoc naozaj znamenala tak veľmi veľa ako v zdravotníctve. Už osem rokov naša spoločnosť organizuje súťaž pre partnerské riešenia Microsoft Industry Award. Každoročne sa do nej prihlásia zaujímavé a inovatívne projekty, z ktorých vyberáme tie najlepšie. Dávame tým najavo, že nám nielen záleží na technologickom prograse, ale aj to, že sú pre nás dôležití ľudia, ktorí ho reálne vytvárajú.

Markus Breyer

Hospodárske noviny 30. 9. 2014
<http://komentare.hnonline.sk/komentare-167/technologie-zachranuje-zivoty-631431>

Užitočné nápady treba oceňovať

(Hospodárske noviny 10. 9. 2014)
<http://komentare.hnonline.sk/komentare-167/uzitocne-napady-treba-ocenovat-629588>

Ako sa alternatívny zdroj elektriny zmení na hlavný

Energia zo slnka by mohla byť do roku 2050 najväčším zdrojom elektriny. Prispieje k tomu aj prudký pokles nákladov na zariadenia na výrobu elektriny zo slnka. Uviedla to Medzinárodná energetická agentúra (IEA). Podľa správy by solárne fotovoltaické systémy mohli mať v roku 2050 podiel na výrobe elektriny až 16 percent a solárno-termálne systémy ďalších 11 percent. Solárne fotovoltaické panely sú od roku 2000 najrýchlejšie rastúcou technológiou obnoviteľných zdrojov energie na svete. Výroba elektriny zo slnka má však na celosvetovej kapacite výroby elektriny stále veľmi nízky podiel, necelé jedno percento. Hlavný podiel na expanzii fotovoltaických systémov má mať podľa IEA Čína, za ňou budú nasledovať Spojené štáty.

Trend.sk 29. 9. 2014
http://www.etrend.sk/gallery/article/cislo_dna.html?photo=315

Pred 60 rokmi vznikol CERN

Pred 60 rokmi, 29. septembra 1954, vstúpila do platnosti zmluva o založení Eu-

rópskej organizácie pre jadrový výskum, známa pod skratkou CERN.

Táto inštitúcia so sídlom v Ženeve predstavuje špičkové vedecké pracovisko, ktoré sa zaoberá výskumom v oblasti subatomárnych častíc, aby mohlo ľudstvu poodhaliť tajomstvo podstaty hmoty a zloženia vesmíru. CERN však dal svetu napríklad aj internetovú službu World Wide Web.

Nepochybne najznámejším inštrumentom, ktorý vedci pracujúci v Európskej organizácii pre jadrový výskum používajú, je Veľký hadrónový urýchľovač LHC. Vďaka tomuto obriemu prístroju možno simulovať podmienky panujúce v okamihu tesne po zrode vesmíru.

Pravda 29. 9. 2014
<http://vat.pravda.sk/technologie/clanok/331416-pred-60-rokmi-vznikol-cern/>

Stvorenie sveta podľa CERN-u

(Pravda 28. 9. 2014)
<http://zurnal.pravda.sk/fenomen/clanok/331048-stvorenie-sveta-podla-cern-u/>

Zlatičko z Košíc

Start-up Goldee chce meniť emóciu svetla. Už má zákazníkov aj investora.

Hlavný dizajnér inteligentného vypínača Goldee Matej Rudinský pri predvážaní funkcií používa pohyby rúk, za ktoré by sa nemusel hanbiť ani čarodejník Merlin. Zariadenie číta tieto mávnutia a podľa toho mení intenzitu svetla, zvolí svetelný program alebo sa jednoducho vypne. Svetlo riadené Goldee môže budiť alebo uspávať, môže nakopnúť alebo pomáhať relaxovať. Nejde iba o bájku či fatamorgánu. Goldee sa za pol roka podarilo ovládnuť viac ako stotisíc šikovných smart žiaroviek v dvoch tretinách sveta.

Trend.sk 28. 9. 2014
<http://www.etrend.sk/trend-archiv/rok-2014/cislo-38/zlaticko-z-kosic.html>

Vedci z univerzít učili v rómskej škole na Záhorí

Chemici aj geológovia chodia za deťmi do škôl aj osád po Slovensku. V piatok boli v Plaveckom Štvrtku.

Plavecký Štvrtok. Skúmavky, chemické banky, kyseliny, ale aj drahé kamene, kryštály či skameneliny. Európska noc výskumníkov zavítala k rómskym deťom z osady v Plaveckom Štvrtku. Tamojšiu základnú školu navštevuje sto žiakov, takmer všetci rómski.

„Keď vidím, čo sa deje a ako nevieme s týmto problémom pohnúť, cítim potrebu sa o to pričiniť aspoň malým dielom,“

priznáva profesor Ivan Kraus z Prírodovednej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave. Bol jedným z ôsmich vedcov z Univerzity Komenského a Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici, ktorí prišli poobede aj do osady spoznať rodičov detí.

Rómskym žiakom predstavovali okrem chémie aj paleontológiu, geológiu, náuku o drahých kameňoch gemológiu či etnológiu.

Sme 27. 9. 2014
<http://romovia.sme.sk/c/7406834/vedci-z-univerzity-ucili-v-romskej-skole-na-zahori.html>

iPhonu sa opäť smejú, teraz z Budapešti

Tak trochu brutálny návod, ako odstrániť údajnú konštrukčnú vadu najnovšej generácie smartfónu iPhone od amerického Applu, poskytli neznámi zlepšovateľa z Budapešti. Video na serveri youtube v priebehu niekoľkých dní zaujalo už viac ako dva a pol milióna ľudí.

Kameňom úrazu najnovšieho iPhoneu je vraj konštrukčný nedostatok, s ktorým sa výrobca nechváli: pre objektív vystupujúci zo zadnej časti pozoruhodne tenkého prístroja sa vraj nedá poriadne položiť na stôl bez toho, aby sa nekýval.

Problém vraj môže byť aj s hladkým zasúvaním iPhoneu do vrečka či naopak s jeho vyťahnutím. S nepraktickým výstupkom si podľa videa nedokázal poradiť ani šéf firmy, teda okrem bezcennej rady nosiť mobil v puzdre. A tak nezostalo nič iné, len aby zasiahol tajomný kutil X, ktorý nedostatok odstránil brúskou priamo pred maďarským parlamentom.

Trend.sk 26. 9. 2014
<http://technologie.etrend.sk/mobily/iphonu-sa-opat-smeju-teraz-z-budapesti.html>

Nový iPhone 6 musí prejsť testami. Inak u nás nebude

Novinka od Applu čelí viacerým problémom. Slováci tak čakajú, ako dopadne v testoch.

(Hospodárske noviny 26. 9. 2014)
<http://hn.hnonline.sk/ekonomika-a-firmy-117/novy-iphone-6-musi-prejst-testami-inak-u-nas-nebude-631093>

Päť problémov, ktoré riešili iPhone

(Hospodárske noviny 26. 9. 2014)
<http://hn.hnonline.sk/ekonomika-a-firmy-117/pat-problemov-ktore-riesili-iphony-631095>

Nový iPhone 6 Plus má prvé problémy. Ohýba sa

(Pravda 24. 9. 2014)
<http://technologie.etrend.sk/mobily/prve-problemy-s-iphone-6-ohyba-sa.html>

Apple sa prispôbil trhu. Má však eso v rukáve

Od predaja nového iPhone sa očakáva rekord. Boduje platbami.

(Hospodárske noviny 22. 9. 2014)
<http://style.hnonline.sk/digital-132/apple-sa-prisposobil-trhu-ma-vsak-eso-v-rukave-630622>

iPhone 6 je veľký a každému vyhovovať nebude

(Hospodárske noviny 22. 9. 2014)
<http://style.hnonline.sk/digital-132/iphone-6-je-velky-a-kazdemu-vyhovovat-nebude-630628>

Po „hit roka“ si prišli milióny ľudí

(Hospodárske noviny 22. 9. 2014)
<http://style.hnonline.sk/digital-132/po-hit-roka-si-prisli-miliony-ludi-630636>

Google Glass uvoľnia spoločnostiam ruky

Inteligentné okuliare. Technologická novinka očami Dalibora Raka, softvérového vývojára z firmy QBSW.

(Hospodárske noviny 26. 9. 2014)
<http://hn.hnonline.sk/ekonomika-a-firmy-117/google-glass-uvolnia-spolocnostiam-ruky-631088>

Kiska v New Yorku: Zväzme kanceláriu V4 v Silicon Valley

Prezident vyzval na fóre pre digitálnu ekonomiku, aby sme inovácie so susedmi podporovali spoločne.

New York. Všetky krajiny zo skupiny Vyšehradskej štvorky (V4) sú si vedomé toho, že motorom ich ekonomík v 21. storočí musia byť inovácie. Prezident Andrej Kiska na to upozornil vo svojom prejave na Stredoeurópskom fóre pre digitálnu ekonomiku v New Yorku, organizovanom v spolupráci s firmou Google. Slovensko v súčasnosti zoskupeniu V4 predsedá.

Sme 25. 9. 2014
<http://www.sme.sk/c/7403125/kiska-v-new-yorku-zvazme-kancelariu-v4-v-silicon-valley.html>

Slováci sa boja dobyť svet. Zbytočne, tvrdí legenda zo Silicon Valley

Jeden z najvýznamnejších spíkov v meste IT David Chappell o cloude, technológii budúcnosti, v rozhovore pre HN:

Začínajúci podnikatelia majú pocit, že vo svojej malej krajine sú mimo hlavného prúdu a že nikdy nedobývajú svet. „Prečo? Silicon Valley je plné takýchto ľudí, často aj menej šikovných. Ale používajú cloud, a to je pre nich odrazový mostík do veľkého sveta. Majú predsa prístup k zdrojom, aké používa svetová špička,“ tvrdí Chappell.

Hospodárske noviny 24. 9. 2014
<http://finweb.hnonline.sk/spravy-vo-sveta-financii-126/slovaci-sa-boja-dobyť-svet-zbytočne-tvrdi-legenda-zo-silicon-valley-630873>

Technológia budúcnosti ušetrí tisíce eur

(Hospodárske noviny 24. 9. 2014)
<http://finweb.hnonline.sk/spravy-vo-sveta-financii-126/technologie-buducnosti-usetri-tisice-eur-630893>

Fejky mali ísť na charitu, no colníci ich aj naďalej hádzu do pece

Nový zákon nepomohol. Colníci naďalej likvidujú zhabané falzifikáty.

Bratislava. Minister financií Peter Kažimír prišiel pred rokom s chvályhodným zámerom: rozhodol sa presadiť zákon, ktorý by colníkom umožnil, aby nelegálne kópie značkových tenisiek, mikín či riflí mohli darovať na charitu. Nemuseli by ich tak ako doposiaľ likvidovať. „Rôzne časti oblečenia budú môcť využiť napríklad detské domovy,“ sľuboval minister.

Zákon platí od januára, lenže prax zostala rovnaká. Dôvod? Ministerstvo nastavilo také podmienky, ktoré darovanie falzifikátov výrazne komplikujú.

Sme 24. 9. 2014
<http://ekonomika.sme.sk/c/7400683/fejky-mali-ist-na-charitu-no-colnici-ich-aj-na-dalej-hadzu-do-pece.html>

Chceme vybudovať najsilnejší tím dizajnérov

Digitálna agentúra. Lukáš Horák, zakladateľ Platform, hovorí o biznise i plánoch do budúcnosti pre HN:

Nemá ešte ani tridsať a už stojí na čele digitálnej agentúry, ktorá získala internetového Oscara – cenu Favourite Website Award. Firma vyvíja aplikácie aj pre Google Glass či Apple Watch. Slováci najnovšie zaujali austrálsky Appster a spolu idú vytvárať dizajnérsky tím.

Apple Watch predstavili ešte len nedávno, vy však už teraz na tieto inteligentné hodinky vyvíjate aplikácie. Ako ste sa k tomu vlastne dostali?

Naším klientom je najväčší vývojár mobilných aplikácií v Austrálii a najväčší vývojár startupov na svete, firma Apps. Spolupracujeme už deväť mesiacov a práve cez nich sa k nám dostávajú najnovšie projekty. Keďže sme ich hlavné dizajnové štúdio, dostali sme už prvé zákazky pre Apple Watch a tiež pre Google Glass. Navyše rokujeme aj o tom, že sa spojíme a vytvoríme spoločný podnik.

Hospodárske noviny 23. 9. 2014
<http://hn.hnonline.sk/ekonomika-a-firmy-117/chceme-vybudovat-najsilnejši-tim-dizajnerov-630753>

Slováci prijímajú desiatky ľudí.

Pre Apple Watch
 (Hospodárske noviny 23. 9. 2014)
<http://hn.hnonline.sk/ekonomika-a-firmy-117/slovaci-prijmu-desiatky-ludi-pre-apple-watch-630771>

Start-upy: vyberte si!

Každý rok v tomto období je v start-upovskom mikrosvete na Slovensku tradične rušno. Okrem súťaží je tento rok bohatší najmä možnosťami financovania pre mladé inovatívne podniky. TREND sa pozrel na to, čo podnikavcov čaká. Vyberte si aj ten, kto iba uvažuje o tom začať

podnikať v niečom, čo je podkuté inovatívnou myšlienkou.

(Trend.sk 23. 9. 2014)
<http://firmy.etrend.sk/firmy-inefinancny-sektor/start-upy-vyberte-si.html>

Kuriózne ceny dostal aj výskum banánových šupiek

Skutoční nositelia Nobelových cien opäť rozdávali ceny vedcom, ktorí výskum zoberali trochu netradične. Ocenenie je vtipnou obdobou Nobelových cien, ktoré sa budú udeľovať v októbri.

Tento rok porotu zaujal výskum z naozaj širokého spektra oblastí. Napríklad cenu za fyziku dostali japonskí vedci, ktorí sa zaoberali meraním trenia medzi topánkou a banánovou šupkou a banánovou šupkou a podlahou. Chceli zistiť, ako je pravdepodobné, že človek, ktorý na dojedaní banán stúpi, dostane neriadený šmyk.

Naprázdno neobišli ani českí vedci, ktorí chceli zistiť, nakoľko je nebezpečné pre mentálne zdravie vlastniť mačku. Zaoberali sa hlavne mladými ženami s latentnou taxoplazmózou. Ďalší český tím dostal cenu za biológiu. Podarilo sa potvrdiť, že psy pri vyprázdňovaní uprednostňujú polohu, pri ktorej je ich os tela zarovno so severojužnou geomagnetickou siločiarou Zeme. Pobavenie na odovzdávaní cien priniesol Gary Dryfos, ktorý publiku predviedol, ako použiť plátok bravčovej šunky na zastavenie krvácania z nosa. Za tento výskum americký tím získal IgNobel cenu za medicínu.

Pravda 22. 9. 2014
<http://vat.pravda.sk/technologie/clanok/330649-kuriózne-ceny-dostal-aj-vyskum-bananovych-supiek/>

Slovenské školy nejdú s dobou

Generálny riaditeľ T-Systems Slovakia Thomas Bogdajn o duálnom vzdelávaní a plánoch na expanziu v rozhovore pre HN:

(Hospodárske noviny 22. 9. 2014)
<http://hn.hnonline.sk/slovensko-119/slovenske-skoly-nejdu-s-dobou-630639>

Duálne vzdelávanie v Nemecku a porovnanie so Slovenskom

(Hospodárske noviny 22. 9. 2014)
<http://hn.hnonline.sk/slovensko-119/dualne-vzdelavanie-v-nemecku-a-porovnanie-so-slovenskom-630626>

Firmy si ľudí vyberú, ak s nimi majú skúsenosti

Bývalá poradkyňa premiérky Ivetky Radičovej a odborníčka na vysoké školstvo Renáta Králiková pre HN:

(Hospodárske noviny 19. 9. 2014)
<http://hn.hnonline.sk/ekonomika-a-firmy-117/firmy-si-ludi-vyberu-ak-s-nimi-maju-skusenosti-630418>

Ako firmy spolupracujú so školami

(Hospodárske noviny 19. 9. 2014)
<http://hn.hnonline.sk/slovensko-119/ako-firmy-spolupracuju-so-skolami-630412>

Firmy chcú prax

(Hospodárske noviny 19. 9. 2014)
<http://hn.hnonline.sk/slovensko-119/firmy-chcu-prax-630417>

Kvalita školy uchádzačov o štúdium neláka

Aj školy, ktoré majú výborné výsledky, strácajú študentov. A naopak.
 (Hospodárske noviny 19. 9. 2014)
<http://hn.hnonline.sk/slovensko-119/kvalita-skoly-uchadzacov-o-studium-nelaka-630420>

Slováci študujú v cudzine viac ako iní, skresľuje to Česko

Viac vysokoškolákov v zahraničí ako my majú len Luxembursko a Island. Číslo však skresľujú Slováci v Česku.
 (Sme 19. 9. 2014)
<http://www.sme.sk/c/7391755/slovaci-studuju-v-cudzine-viac-ako-ini-skresluje-to-cesko.html>

Školám sa hlási čoraz menej ľudí, môže za to demografia

Pred desiatimi rokmi vysoké školy prijímali o vyše 10tisíc študentov viac.
 (Sme 19. 9. 2014)
<http://www.sme.sk/c/7391757/skolam-sa-hlasi-co-raz-menej-ludi-moze-za-to-demografia.html>

Ako ďalej, slovenské školstvo

(Hospodárske noviny 10. 9. 2014)
<http://komentare.hnonline.sk/dnes-pise-150/ako-da-lej-slovenske-skolstvo-629565>

Volkswagen si otvoril školu. Štát pomôže

Firmy riešia nedostatok skúsených absolventov vlastnými školami. V budúcnosti za to majú mať úľavu.
 (Hospodárske noviny 10. 9. 2014)
<http://hn.hnonline.sk/slovensko-119/volkswagen-si-otvoril-skolu-stat-pomoze-629590>

Pellegrini: Do roka dáme firmám úľavy

Minister školstva Peter Pellegrini pre HN:
 (Hospodárske noviny 10. 9. 2014)
<http://hn.hnonline.sk/slovensko-119/pellegrini-do-rika-dame-firmam-ulavy-629581>

Nové odbory študentov lákajú.

AŽ na lesníctvo
 (Hospodárske noviny 3. 9. 2014)
<http://hn.hnonline.sk/slovensko-119/nove-odbory-studentov-lakaju-az-na-lesnictvo-628829>

Štátne školy nie sú pre žiakov atraktívne

(Hospodárske noviny 3. 9. 2014)
<http://hn.hnonline.sk/slovensko-119/statne-skoly-nie-su-pre-ziakov-atraktivne-628842>

Štát sprísnil pravidlá. Dopltili na to absolventi

Počet mladých ľudí na absolventskej praxi sa znížil. Vláda sprísnila podmienky.
 (Hospodárske noviny 2. 9. 2014)
<http://hn.hnonline.sk/ekonomika-a-firmy-117/stat-sprisnil-pravidla-dopltili-na-to-absolventi-628732>

Do Googlu ma zobrali po polroku pohovorov

Marcel Zavacký, analytik Googlu v Dubline, zdokonaľuje systém reklamnej siete

Google AdSense.

Bratislava. Ponuka na americkej stránke v nemčine, ktorá hľadala Slovákov do Írska. Nedajte sa pomýliť, aj takto totiž môže vyzerat' pracovný inzerát od technologického gigantu Google. Práve spomínaná kombinácia zaujala aj Marcela Zavackého, mladého absolventa Technickej univerzity v Košiciach.

Hospodárske noviny 18. 9. 2014
<http://hn.hnonline.sk/ekonomika-a-firmy-117/do-googlu-ma-zobrali-po-polroku-pohovorov-630278>

Dotazník HN: Ako sa Marcel Zavacký pozerá na Dublin a svoj život v ňom

(Hospodárske noviny 18. 9. 2014)
<http://hn.hnonline.sk/ekonomika-a-firmy-117/dotaznik-hn-ako-sa-marcel-zavacky-pozera-na-dublin-a-svoj-zivot-v-nom-630279>

Exkluzívne v HN**Co-branding, je niekedy synonymom pre skomolený**

Keď sa povie „co-branding“ väčšine ľudí z marketingovej branže sa vybaví prídavné meno „skomolený“. Ešte koncom 90. rokov sa spojenectvá značiek považovali za kráľovskú cestu k zákazníkom. Dnes vieme, že zjednotiť značky je skoro také ťažké, ako zjednotiť ľudí.

Na medzinárodnom marketingovom fóre sa s radosťou citujú prieskumy, ktoré dokazujú, že keď značky flirtujú, väčšinou sa to skončí slzami: neúspešných je až 90 percent. Rozličné kultúry, odlišné príbehy a protikladné značkové jadrá výrobkov, ktoré na prvý pohľad nemajú nič spoločné, sa dajú zosobášiť len ťažko.

Hospodárske noviny 18. 9. 2014
<http://komentare.hnonline.sk/komentare-167/co-branding-je-niekedy-synonymom-pre-skomoleny-630276>

Google kúpil výrobcu lyžice, ktorá pomáha pacientom s Parkinsonom

Spoločnosť Lift Labs sa špecializuje na vývoj a výrobu pomôcok pre ľudí s Parkinsonovou chorobou. Ich posledný vynález zaujal aj Google, ktorý prevzal patronát nad ďalším vývojom pomôcok podobného druhu.

V rámci oznámenej akvizície sa malá americká firma Lift Labs stane súčasťou divízie vývoja Google X. Firme sa podarilo vytvoriť špeciálnu pomôcku pre ľudí postihnutých Parkinsonovou chorobou, ktorá im pomôže pri stravovaní. Lyžica s niekoľkými senzormi dokáže rozpoznať chvenie a vo výraznej miere ho eliminovať. Tvorcovia uvádzajú, že lyžica poháňaná batériou dokáže eliminovať chvenie ruky až v 70 percentách prípadov.

Pravda 16. 9. 2014
<http://vat.pravda.sk/technologie/clanok/329795-google-kupil-vyrobcu-lyzice-ktora-pomaha-pacientom-s-parkinsonom/>

Tichý šepot atómov má zrýchliť kvantové počítače

Vedcom sa podarilo komunikovať s umelým atómom pomocou zvuku, ktorý tak na seba prebral úlohu svetla.

„Otvorili sme dvere do kvantového sveta počúvaním a rozprávaním sa s atómom,“ vyhlásil Per Desling z Chalmers University of Technology. „Naším dlhodobým cieľom je skrotiť kvantový fyziku tak, aby sme mohli využívať jej zykony, napríklad pri stavbe superrýchlych počítačov,“ dodal v štúdiu zverejnenej v žurnále Science.

Výskumníci pre načúvanie najtichšiemu „šepotu“ na svete vyvinuli elektrický obvod, ktorý podlieha zákonom kvantovej fyziky. Príkladom takého obvodu je umelý atóm, ktorý možno nabiť podobne ako klasický atóm a následne z neho získať uvoľnené častice. Zvyčajne to bývajú častice svetla, umelý atóm však absorbuje a vydáva energiu vo forme zvuku.

Pravda 12. 9. 2014
<http://vat.pravda.sk/technologie/clanok/329688-tichy-sepot-atomov-ma-zrychlit-quantove-pocitace/>

Používate bezpečné heslo? Hackeri sa pochválili veľkým úlovkom

Hackerom sa údajne podarilo odcudzit' prístupové údaje až k takmer piatim miliónom účtov v službe Gmail u anglicky, rusky a španielsky hovoriacich užívateľov. Databáza prihlasovacích údajov je verejne dostupná, no podľa viacerých zistení väčšina z údajov z nej už nefunguje a nevedno, či v minulosti fungovala. Hackeri, ktorí databázu zverejnili na ruskom fóre venovanom bezpečnosti bitcoinu, tvrdili, že až 60 percent účtov je stále aktívnych a je k nim možné za pomoci publikovaných hesiel okamžite pristúpať. Google však tvrdí, že uniknuté údaje sa dotkli len malého množstva účtov, keď len približne dve percentá z hesiel je stále aktuálnych. Zvyšné už aktuálne nie sú. Informoval o tom server International Business Times.

Pravda 11. 9. 2014
<http://vat.pravda.sk/komunikacia/clanok/329638-pouzivate-bezpecne-heslo-hackeri-sa-pochvalili-velkym-ulovkom/>

Na internet uniklo päť miliónov hesiel k účtom na Gmail

Pravda 11. 9. 2014
<http://spravy.pravda.sk/svet/clanok/329532-na-internet-uniklo-na-pat-milionov-hesiel-k-uctom-na-gmail/>

Skúmať, ako vyrobiť plasty lepšie a lacnejšie

Mladá slovenská vedkyňa Marta Lungová má za sebou úspešný projekt v preslávanom výskumnom centre v Jülichu. Slovenský recept na úspech Bratislava. Po skončení vysokej školy v Prahe si chcela na Slovensku alebo v Česku nájsť takú prácu, ktorá by pre-

pájala vedecký výskum s praktickým využitím v každodennom živote. Jej cieľom bolo pomocou vedy priamo zlepšovať kvalitu vecí, s ktorými sa bežne stretáva každý človek. Napríklad pri cestovaní autom či pri narábaní s plastovými predmetmi.

Firmu, ktorá by jej to umožnila, však v našom regióne nenašla. Mladá slovenská vedkyňa Marta Lungová sa preto rozhodla prijať ponuku prestížneho výskumného centra v nemeckom Jülichu.

Hospodárske noviny 11. 9. 2014
<http://hn.hnonline.sk/ekonomika-a-firmy-117/skumam-ako-vyrobit-plasty-lepsie-a-lacnejšie-629707>

Mladá Slovenka patrí k vedeckej špičke. Zlepšuje životy ľuďom
 (Hospodárske noviny 11. 9. 2014)
<http://hn.hnonline.sk/ekonomika-a-firmy-117/mlada-slovenka-patri-k-vedeckej-spicke-zlepsuje-zivoty-ludom-629698>

Dotazník HN: Ako sa Marta Lungová pozerá na svoj život a prácu v Nemecku
 (Hospodárske noviny 11. 9. 2014)
<http://hn.hnonline.sk/ekonomika-a-firmy-117/dotaznik-hn-ako-sa-marta-lungova-pozerá-na-svoj-zivot-a-pracu-v-nemecku-629692>

Google nie je taký neustranný, ako sa zdá
 On-line vyhľadávanie je dnes nevyhnutným nástrojom nášho každodenného života. Spotrebiteľia hľadajú časy odletov lietadiel, odchodov vlakov, informácie o programoch kín, posledné správy, najlepšiu cenu fotoaparátu, nové pracovné príležitosti, kde si prenajať byt, informácie o dovolenkách alebo o poistení – v podstate čokoľvek a všetko!
 Google dnes spracúva v priemere viac ako 40 000 vyhľadávaní každú sekundu, čo je 3,5 miliardy vyhľadávaní za deň a 1,2 bilióna vyhľadávaní za rok celosvetovo. Je to impozantná služba poskytovaná zdarma spotrebiteľom a slovo „googlit“ sa dnes stalo synonymom pre „vyhľadávať“ na celom svete. Ale ako to ovplyvňuje registrované webové stránky, európskych spotrebiteľov a spoločnosť ako celok?

Hospodárske noviny 10. 9. 2014
<http://komentare.hnonline.sk/komentare-167/google-nie-je-taky-ustranny-ako-sa-zda-629573>

V investíciách do vedy sme mimo
 Čínska agentúra Svetový univerzitný ranking zverejnila tohtoročnú aktualizáciu svojho rebríčka 500 najlepších univerzít sveta. Tento tzv. šanghajský rebríček má svojich kritikov. Vyčítajú mu prílišnú orientáciu na publikácie v anglosaských vedeckých časopisoch. No ako rýchly prehľad výkonnosti univerzít sveta je užitočný. Tradične v ňom nefiguruje žiadna slovenská univerzita. Aké sú vlastné silné stránky slovenskej

vedy? Problém je, že ak to už neviete, tak sa to tak jednoducho nedozviete. Žijeme v digitálnom veku, ale človeku by trvalo pomerne dlho získať si o slovenskom výskume ucelený pohľad na základe informácií na internete. Porovnajte to napríklad so susedným Rakúskom.

Hospodárske noviny 10. 9. 2014
<http://komentare.hnonline.sk/komentare-167/v-investiciach-do-vedy-sme-mimo-629589>

Chceme vedu. Lacno
 (Hospodárske noviny 9. 9. 2014)
<http://komentare.hnonline.sk/komentare-hn-152/chceme-vedu-lacno-629420>

Naši vedci zarábajú priemerne tisíc eur
Podpredsedníčka Slovenskej akadémie vied pre vedu a výskum Eva Majková:
 (Hospodárske noviny 9. 9. 2014)
<http://hn.hnonline.sk/ekonomika-a-firmy-117/nasi-vedci-zarabaju-priemerne-tisic-eur-629428>

Štát motivuje vedcov na odchod. Aj platmi
 (Hospodárske noviny 9. 9. 2014)
<http://hn.hnonline.sk/ekonomika-a-firmy-117/stat-motivuje-vedcov-na-odchod-aj-platmi-629436>

Dar, o ktorom slovenské univerzity nemôžu ani snívať
 Americká Harvardova univerzita, ktorá patrí k najprestížnejším na svete, dostala najväčší finančný dar vo svojej histórii. Univerzita oznámila, že nadácia Morningside Foundation daruje jej fakulte verejného zdravotníctva 350 miliónov dolárov. Doterajší rekordný dar pre univerzitu bol 150 miliónov dolárov od manažéra hedžového fondu a absolventa školy Kennetha Griffina, ktorý univerzita dostala na začiatku tohto roka.

Trend.sk 9. 9. 2014
http://www.etrend.sk/gallery/article/cislo_dna.html

Americkí vedci skúmajú. Slováci riešia sieťky na okná
Kým americkí kolegovia výskum úspešne dotiahli, my sme mali problémy s úradmi, inšpekciami, platili pokuty a riešili sieťky na okná. Aby nejaká mucha nevyniesla našu baktériu, píše Peter Celec.
 (Sme 5. 9. 2014)
<http://tech.sme.sk/c/7367205/americki-vedci-sku-maju-slovaci-riesia-sietky-na-okna.html>

Škoda otvorila nové motorové centrum. Môže vyvíjať aj testovať
Na rozdiel od ostatných automobiliek v Českej republike a na Slovensku má Škoda aj svoj vlastný vývoj. Jej schopnosti posilní nové Motorové centrum, do ktorého investoval koncern VW viac ako 45 miliónov eur.
 Už dnes sa česká Škoda v rámci koncernu VW podieľa na vývoji brzd, prevodoviek, motorov a komponentov. Nové Motorové centrum však jej vývojový po-

tenciál posúva ešte ďalej. Automobilka doň investovala spolu s koncernom VW viac ako 45 miliónov eur. Z toho približne 34 miliónov do samotnej stavby a ďalších 10 miliónov do technológií a zariadení. Jadrom centra je 21 skúšobných staníc. Popri testovaní nových motorov, pripravovaných pre sériovú výrobu, bude na tej najväčšej s výkonom do 400 kW možné testovať aj ostré agregáty tímu Škoda Motorsport. Pre funkčné a dlhodobé testy jednotlivých komponentov a systémov spaľovacích motorov bude využitých šesť ďalších špeciálnych skúšobných stolíc. A nezabudlo sa ani na životné prostredie.

Pravda 10. 9. 2014
<http://auto.pravda.sk/novinky/clanok/329280-skoda-otvorila-nove-motorove-centrum-moze-vyvijat-aj-testovat/>

Hľadáme investora. A chceme raketový rast
Dnes Ján Korecký, výkonný riaditeľ spoločnosti Datamolino.
 Má len 33 rokov a stojí na čele firmy, ktorá má ambície zaradiť sa medzi špičku vo svojom biznise. Bratislavská spoločnosť Datamolino spustila v auguste produkt, ktorý urýchľuje proces spracúvania dát. Dnes firma pôsobí na Slovensku a v Česku, onedlho chce expandovať do Anglicka, neskôr do celej Európy i USA.

Hospodárske noviny 9. 9. 2014
<http://hn.hnonline.sk/ekonomika-a-firmy-117/hlada-me-investora-a-chceme-raketovy-rast-629425>

Zo startupu bola za rok firma, no Datamolino mieri vyššie
 (Hospodárske noviny 9. 9. 2014)
<http://hn.hnonline.sk/ekonomika-a-firmy-117/zo-startupu-bola-za-rok-firma-no-datamolino-mieri-vyssie-629442>

Hitom bude krivý displej aj smart hodinky
Panasonic vzkriesil top audio značku, Samsung zas ukázal telefón so zahnutým displejom.
 Na výstave IFA, ktorá sa každoročne koná v Berlíne, sa zakaždým predbiehajú firmy s predstavovaním noviniek, ktoré ovplyvnia predvianočný trh. Vybrali sme pre vás top tri produkty, ktoré sme na výstave vyskúšali.

Hospodárske noviny 8. 9. 2014
<http://hn.hnonline.sk/ekonomika-a-firmy-117/hitom-bude-krivy-displej-aj-smart-hodinky-629301>

Panasonic vo veľkom vracia zašlú slávu značke Technics
 Značka Technics sa po rokoch vracia na scénu. Panasonic, ktorý pred viac ako štyrmi rokmi spečatil jej osud situáciu prehodnotil a v súvislosti s dopytom po zariadeniach pre hudobných pôžitkárov predstavil hneď niekoľko zariadení, ktoré

nepatria do rúk bežných spotrebiteľov.
(Pravda 6. 9. 2014)
<http://vat.pravda.sk/obraz-a-zvuk/clanok/328925-panasonic-vo-velkom-vracia-zaslu-slavu-znacke-technics/>

Virtuálna realita či veľký displej. Berlín ukázal trendy

Berlínska výstava IFA odhalila aktuálne novinky, ktoré ovplyvnia aj slovenské Vianoce.

(Hospodárske noviny 5. 9. 2014)
<http://style.hnonline.sk/digital-132/virtualna-realita-ci-velky-displej-berlin-ukazal-trendy-629104>

O hviezdach nielen sníva, jednej už dala meno

Gymnazistka Michaela Brchnelová je výnimočne úspešná v astronómii. Narodila sa v piatok trinásteho, napriek tomu pod šťastnou hviezdou. Už v sedemnástich má vo vesmíre, kdesi medzi Marsom a Jupiterom, vlastný asteroid. Označený číslom a nazvaný jej priezviskom.

Bol súčasťou hlavnej ceny, ktorú nedávno získala v kategórii astronómia na prestížnej súťaži Intel ISEF v Los Angeles. Spomedzi 1 783 mladých vedcov zo 70 krajín celého sveta.

Chodí prednášať na astronomické konferencie, do Washingtonu, do sídla ESA (európskej obdoby severoamerickej NASA) v Bruseli, obchádzajú si ju odborníci z Českej, Slovenskej a ďalších akadémií vied. Zúčastnila sa stáže vo švajčiarskom CERN-e, európskej organizácii pre jadrový výskum. Prezident Andrej Kiska ju pri júrovej inaugurácii pozval na slávnostnú recepciu na Bratislavský hrad.

Pravda 6. 9. 2014
<http://zurnal.pravda.sk/spolocnost/clanok/328697-o-hviezdach-nielen-sniva-jednej-uz-dala-meno/>

Moje patenty ochraňujú plynovod pred katastrofou

Ján Kolišťanik sa ako hlavný konštruktér firmy Stats Group v škótskom Aberdeene podieľa na projekte plynovodu South Stream z Ruska do Bulharska.

Slovenský recept na úspech Bratislava. Pôvodne mal po škole namierené do Írska, podobne ako tisíce ďalších mladých Slovákov. Osud však chcel inak a Ján Kolišťanik sa v roku 2006 ocitol v škótskom Aberdeene. Spočiatku pritom ani netušil, že práve Aberdeen je centrom ropného priemyslu vo Veľkej Británii.

Dnes je 35-ročný rodák zo Skalice hlavným konštruktérom nadnárodnej spoločnosti Stats Group v Aberdeene, ktorá je dôležitým hráčom v servise pre ropný a plynárenský priemysel. Aktuálne sa podieľa na projekte plynovodu South Stream, ktorý má byť dôležitou zásobovacou cestou ruského plynu do Európy. „Pracujeme na vysokotlakovom izolačnom systéme pre tento plynovod, ktorý povedie cez Čierne more z Bulharska do Ruska,“ pripomína Kolišťanik.

Hospodárske noviny 4. 9. 2014
<http://hn.hnonline.sk/ekonomika-a-firmy-117/moje-patenty-ochranuju-plynovod-pred-katastrofou-628945>

Slovák, ktorý chráni svetové plynovody pred katastrofou

(Hospodárske noviny 4. 9. 2014)
<http://hn.hnonline.sk/ekonomika-a-firmy-117/slovak-ktory-chrani-svetove-plynovody-pred-katastrofou-628955>

Dotazník HN: Ako sa Ján Kolišťanik pozerá na Aberdeen a svoj život v ňom

(Hospodárske noviny 4. 9. 2014)
<http://hn.hnonline.sk/ekonomika-a-firmy-117/dotaznik-hn-ako-sa-jan-kolistanik-pozer-na-aberdeen-a-svoj-zivot-v-nom-628939>

Slováci, ktorí parkujú autá v Kolumbii Úspešná spišskonovoveská firma vyrástla z popola výskumného ústavu, parkuje autá na diaľku.

Spišská Nová Ves. Revolúcia a otvorenie hraníc zmietli z trhu aj väčšinu socialistických výskumných ústavov. Výstavné siene pokroku socialistického Československa neprežili konkurenciu, na ktorú neboli zvyknuté. Na troskách ústavov však vznikli nové, životaschopné firmy. To je aj príbeh Ústavu rádioekológie a využitia jadrovej techniky zo Spišskej Novej Vsi. „Keď skončil socializmus, takmer zo dňa na deň sme prišli o zákazníku základňu. Museli sme si vymyslieť, čo budeme robiť ďalej. Mali sme priestory, ľudí, skúsenosti, ale nemali sme výrobný program,“ hovorí zakladateľ firmy Villa Pro Daniel Demočko, ktorý v ústave začínal po skončení vysokej školy ako servisný technik.

Hospodárske noviny 4. 9. 2014
<http://hn.hnonline.sk/ekonomika-a-firmy-117/slovaci-ktori-parkuju-auta-v-kolumbii-628954>

Slovensko malo špičkový výskum Generálny riaditeľ výskumno-vývojovej firmy ZTS VVÚ Košice Jaromír Jezný pre HN:

(Hospodárske noviny 4. 9. 2014)
<http://hn.hnonline.sk/ekonomika-a-firmy-117/slovensko-malo-spickovy-vyskum-628956>

Socialistické „výskumáky“, ktoré prežili revolúciu

(Hospodárske noviny 4. 9. 2014)
<http://hn.hnonline.sk/ekonomika-a-firmy-117/socialisticke-vyskumaky-ktore-prezili-revoluciu-628958>

Slovák navrhol ovládač, ktorý spojí elektroniku v domácnosti

Špeciálny diaľkový ovládač s názvom AnyMote je akýmsi agregátorom pre elektroniku v domácnosti, ktorej ovládanie vyžaduje diaľkový ovládač. Veľké množstvo ovládačov nahradí smarfón, ktorý sa spojí so zariadením AnyMote. Miniaturne zariadenie AnyMote má od revolúcie síce ďaleko, no prichádza s riešením problému, s ktorým sa stretli zrejme všetci. Väčšina elektroniky s pokročilými funkciami sa dnes obsluhuje pomocou diaľkového ovládača, ktorý nie je kompatibilný s inými zariadeniami. Dnes je preto bežnou praxou, že v jednej domácnosti sa nachádza hneď niekoľko diaľkových ovládačov, od televízora, Hi-Fi súpravy, mediálneho centra, reproduktorov či klimatizácie. Riešenia samozrejme existujú, a nie je ich málo. Tí, ktorí chcú ovládať viacero zariadení od rôznych výrobcov, väčšinou siahnu po univerzálnych diaľkových ovládačoch.

Pravda 2. 9. 2014
<http://vat.pravda.sk/obraz-a-zvuk/clanok/328465-slovak-navrhol-dizajn-ovladaca-ktory-spojii-elektroniku-v-domacnosti/>

Zostavujeme hitparádu najmenej užitočných spotrebiteľov

Máte niektorý z týchto zázrakov doma? Ak žiadny, gratulujeme - o nič ste neprišli, ušetrili dosť peňazí a nenaleteli telešopingovej manipulácii. Ak áno, možno sa potešíte, že iní ľudia kupujú ešte väčšie nezmysly. Každopádne zahlasujte vo Facebook ankete!

Trend.sk 1. 9. 2014
<http://financie.etrend.sk/osobne-financie/zostavujeme-hitparadu-najmenej-uzitocnych-spotrebicov.html>

Z obsahu tretieho tohtoročného čísla časopisu Duševné vlastníctvo, ktoré vyšlo 24. septembra

Mgr. Richard Bednárík. **Sťahovanie z internetu a legalita zdroja**

Analýza rozhodnutia Súdneho dvora Európskej únie ACI Adam v kontexte problematiky vyhotovovania rozmnoženín pre osobnú potrebu, náhrad odmien a trestnoprávných súvislostí nelegálneho sťahovania v prostredí internetu. Rozhodnutie dalo odpoveď na otázku povahy zdroja, z ktorého je možné vyhotovovať rozmnoženiny pre osobnú potrebu na nekomerčný účel, a čiastočne poskytlo aj výkladové stanovisko k rozsahu ďalších výnimiek z autorského práva obsiahnutých v smernici 2001/29/ES. Problematickejším aspektom je samotné posudzovanie legality zdroja, ktoré by mal vykonať používateľ konkrétnej služby. Ako inšpirácia nám môže slúžiť práva úprava Nemecka v oblasti vyhotovovania rozmnoženín pre osobnú potrebu riešiaci tento problém vyžadovaním zjavnej nelegálnosti zdroja.

Ing. Marta Hošková. **Bezplatná zákonná licence a citace podle českého práva**

Autorka sa zaoberá otázkami spojenými s takzvanými malými i veľkými citáciami, s ktorými sa stretáva v rámci výučby na vysokej škole, pri konzultáciách a posudzovaní predkladaných prác, najmä bakalárskych a magisterských záverečných

kvalifikačných prác. Po prehľade základných ustanovení, ktoré sú obsiahnuté v českom autorskom zákone, sa venuje otázkam vzťahujúcim sa na takzvané plagiátorstvo a v tejto súvislosti poukazuje na rozdiel medzi plagiátom a zhodou textu. V záverečnej časti autorka článku uvádza vzory citácií, ktoré sú používané v súlade s celoštátnou normou záväznou pre citácie.

Mgr. Július Kravjar. **Nepodvádzajte!**

Rastúci počet vysokých škôl, študentov, internetových pripojení v 90. rokoch, neproporcionálny rast počtu pedagógov spolu s nízkou úrovňou poznania autorských práv, resp. práv duševného vlastníctva prispeli k nárastu plagiátorstva na slovenských vysokých školách. V boji proti plagiátorstvu pomáha povinné využívanie Centrálného registra záverečných a kvalifikačných prác (CRZP) a systému na kontrolu originality týchto prác, ktoré spravuje Centrum vedecko-technických informácií SR v Bratislave (CVTI SR). Podľa novely vysokoškolského zákona z roku 2009 všetky záverečné práce (bakalárske, diplomové a dizertačné), ako aj kvalifikačné práce (rigorózne a habilitačné) musia prejsť v elektronickej forme kontrolou originality. Výstupom kontroly originality je protokol o kontrole originality, v ktorom sú vyznačené zhody textu

kontrolovanej práce s dokumentmi uloženými v porovnávacom korpuse a systém ho doručuje elektronicky vysokým školám. Protokol nie je potvrdením, že práca je plagiátom, a ani potvrdením, že práca je originálom. Protokol je len pomôckou pre skúšobnú komisie pri obhajobe záverečných a kvalifikačných prác. Po kontrole originality sa do porovnávacieho korpusu zaraď aj kontrolovaná práca. K 30. júnu 2014 bolo v CRZP zaregistrovaných viac ako 360-tisíc prác.

Už samotné zverejnenie informácie, že sa pripravuje prevádzka ANTIPLAGu, malo pozitívny preventívno-výchovný efekt. Študenti i pedagógovia si uvedomili, že ich záverečné a kvalifikačné práce budú pod permanentným dohľadom ANTIPLAGu, a začali serióznejšie pristupovať k tvorbe prác a práci s literatúrou. Systém má potenciál obsiahnuť široké spektrum dokumentov, ktoré produkuje akademická obec, napríklad aj publikačnú činnosť pedagógov a vedeckovýskumných pracovníkov. Technológia však nie je všeliekom, významnú úlohu pri potláčaní plagiátorstva zohrávajú výchova a prevencia. Systém ANTIPLAG, ktorého povinné využívanie na Slovensku je unikátom minimálne v Európe, bol viackrát ocenený doma i v zahraničí.

KTO VIE, ODPOVIE

Súťažiaci čitatelia nášho elektronického periodika majú ešte asi dovolenku ☺. Už druhýkrát za sebou sme nedostali žiadnu odpoveď na súťažnú otázku. Tentoraz sme sa pýtali: Ktorý slovenský dizajnér je autorom kresla T 2403? Správna odpoveď je – Viliam Chlebo.

Foto: archív ÚPV SR

Súťažná otázka č. 10

Ján Bahýľ (1856 – 1916). Rodák z bývalej Veľkej Slatiny, dnes Zvolenskej Slatiny, je pochovaný na jednom z historických cintorínov v Bratislave. Dňa 13. marca pred ôsmimi rokmi, pri príležitosti 90. výročia úmrtia Jána Bahýľa, zorganizoval Úrad priemyselného vlastníctva SR pri obnovenom náhrobku slovenského konštruktéra a vynálezcu vrtuľníka spomienkové stretnutie. Náhrobok bol obnovený vďaka finančnej zbierke zamestnancov ÚPV SR a finančnej podpore od vynálezcu a patentového zástupcu Štefana Holakovského.

Na ktorom bratislavskom cintoríne je pochovaný Ján Bahýľ?

Suvenír Úradu priemyselného vlastníctva SR získa ten z vás, kto prvý správne elektronicky odpovie na súťažnú otázku.

e-mail: julius.sipos@indprop.gov.sk